

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/45/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8524200560
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8524200560.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, C. D., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Mgr. Ľudmilou Kirschnerovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Stará Ľubovňa, dieťa rodičov matky E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, C. D. otec neuvedený, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, za účasti Okresnej prokuratúry Stará Ľubovňa, v konaní o uloženie výchovného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd u k l a d á výchovné opatrenie a to dočasne o d n í m a mal. dieťa A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX z osobnej starostlivosti matky E. A., nar. XX.XX.XXXX a mal. dieťaťu A. A., nar. XX.XX.XXXX nariaďuje pobyt v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá, za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov, a to najdlhšie na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd u k l a d á matke E. A. povinnosť spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny Spišská Belá, Obcou Kolačkov a Orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately.

III. Súd bude sledovať plnenie účelu výchovného opatrenia v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Spišská Belá, Orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj s obcou Kolačkov.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trovu tohto konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 29.4.2024 žiadal nariadiť výchovné opatrenie u mal. dieťaťa A. A., nar. XX.XX.XXXX za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX pochádza z družského vzťahu E. A., nar. XX.X.XXXX domnelého otca F. A., nar. XX.X.XXXX. Z ich družského vzťahu pochádza ešte osem maloletých detí, a to F., B., G., B., H., G., I. a A., ktorí sú od 5.4.2023 na základe Uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa o nariadení neodkladného opatrenia, spisová . č. 4P/40/2023-38 a Uznesenia sp.zn. 4P/41/2023 - 26 zo dňa 3.4.2023 vyňatí z osobnej starostlivosti rodičov a umiestnení v zariadení na výkon rozhodnutia súdu v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok z dôvodu zlyhania osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov. Následne Okresný súd Stará Ľubovňa Rozsudkom č.k. 4P/49/2023 zo dňa 10.7.2023 a Rozsudkom č.k. 4P/50/2023 uložil výchovné opatrenie a nariadil maloletým deťom pobyt v CDR Liptovský Hrádok za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u detí. Uložené výchovné opatrenia účel a uvedeného dôvodu boli súrodenci mal. A. súdom ponechaní

v starostlivosti CDR na základe Uznesenia o neodkladnom opatrení č.k. 4P/150/2023 - 17 zo dňa 5.12.2023 a Uznesenia č.k. 4P/10/2024 - 20 zo dňa 6.2.2024. Najmladším súrodencom mal. A. (I. a A., u ktorých nie je otec uvedený v rodnom liste) Okresný súd Stará Ľubovňa Rozsudkom č. k. 4P/157/2023 zo dňa 4.3.2024 uložil opakované výchovné opatrenie pobytovou formou v y Liptovský Hrádok. V prípade mal. F., B., G., B., H. a G. súd na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 23.4.2024 rozhodol o opakovanom uložení výchovného opatrenia. Mal. A. A. je zdravý novorodenec, ktorý potrebuje adekvátnu osobnú starostlivosť. Dieťa je na základe Uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp.zn.4P/38/2024 dňa 15.4.2024, vykonateľné dňa 15.4.2024 na nariadenie neodkladného opatrenia umiestnené v Centre rodiny Spišská Belá. Existuje riziko, že maloleté dieťa nebude mať zo strany rodičov naplnené základné životné potreby pre jeho zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Matka dieťaťa je nesamostatná, nedokáže účelne hospodáriť. Rodina zle spolupracuje s pomáhajúcimi subjektami. Matka nedokáže odhadnúť závažnosť situácie, kedy je potrebné vyhľadať lekársku pomoc pre dieťa, nerešpektuje odporúčania lekára. U rodičov zatiaľ nedošlo k trvalej pozitívnej zmene v správaní postojov, aby dokázali zabezpečiť všetky potreby svojich mal. detí. Matka nemá zabezpečené pre novonarodené dieťa potrebné oblečenie, hygienické prostriedky a pod., rodičia nedisponujú dostatočnými rodičovskými zručnosťami. Matka a domnelý otec mal. A. žijú v obci Kolačkov v drevenej chatrči, kde majú k dispozícii jednu miestnosť. V spoločnej domácnosti s nimi žije aj starý otec zo strany matky a matkin brat, ktorý sa vrátil z VTOS. Domácnosť je zariadená starším, ale funkčným nábytkom. Hygiena toho času je na primeranej úrovni. Rodina má zavedenú elektrinu, vodu si nosia z horského prameňa. Domnelý otec je zamestnaný v svojho zamestnávateľa si odkladá časť peňazí, ktoré chce použiť na opravu príbytku. Rodičia už boli trestne stíhaní a aktuálne OR PZ Stará Ľubovňa vykonáva vyšetrovanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a tiež pre ohrozovanie mravnej výchovy, z týchto skutkov sú podozriví obaja rodičia. Aktuálne rodičia nemajú kapacitu na zmenu a nedokážu zabezpečiť riadnu starostlivosť o novonarodené mal. dieťa, aby nebol ohrozený jeho život, zdravie a bezpečie. Z tohto dôvodu bol strany tunajšieho úradu matke odporúčaný dobrovoľný pobyt s mal. A. na základe dohody v rodiny Spišská Belá, s ktorým matka súhlasila. Účelom pobytu bolo osvojením rodičovských zručností predísť vyňatiu mal. dieťaťa z prirodzeného prostredia. Maloletá A. spolu s matkou E. A., boli dňa 18.03.2024 na základe tunajším úradom vystaveného odporúčania prijaté do CDR Spišská Belá na dobrovoľný pobyt. Dňa 25.03.2024 Spišská Belá telefonicky spojilo tunajším úradom a oznámil, že matka mal. dieťaťa chce dobrovoľný pobyt ukončiť. Ako dôvod matka uviedla, že potrebuje ísť domov ku chorému otcovi. Tunajší úrad za účasti CDR Spišská Belá navrhol matke E. A. pre mal. dieťa, t. j. mal. A. využiť možnosť dobrovoľného pobytu, s ktorým matka súhlasila a maloleté dieťa ponechala v CDR.

Dňa 03.04.2024 sa uskutočnilo na obecnom úrade v Kolačkove stretnutie rodinného kruhu (odborná metóda práce), ktoré zorganizovalo CDR Liptovský Hrádok, ktorom tunajší úrad opakovane ponúkol matke, aby nanovo nastúpila na dobrovoľný pobyt k mal. A., aby sa učila rodičovským zručnostiam. Matka na uvedenom stretnutí súhlasila, avšak ponúkanú možnosť nevyužila na dobrovoľný pobyt nenastúpila. dobrovoľného pobytu telefonicky zaujímala svoje dieťa po zrealizovanom stretnutí rodinného kruhu neprejavila záujem o to, aby sa vrátila mal. A. dieťa starala CDR sa učila rodičovským zručnostiam.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zapojil do spolupráce s rodinou aj akreditovaný subjekt Familiam, o z. Prešov, ktorého cieľom je zabezpečiť prostredníctvom využitia odborných metód úpravu rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa. Tunajší úrad inicioval prípadovú konferenciu, ktorá sa uskutočnila dňa 25.4.2024 v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá za účelom nastavenia plánu sociálnej práce s dieťaťom umiestneným v ZVRS, ktorého cieľom je sanácia rodinného prostredia Na prípadovú konferenciu boli pozvaní aj rodičia mal. dieťaťa, ktorí však neprejavili záujem a na stretnutie sa nedostavili.

3. Tunajší súd uznesením č. k. 4P/45/2024-25 zo dňa 9.5.2024 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Mgr. Ľudmilu Kirschnerovú, vyššiu súdnu úradníčku Okresného súdu Stará Ľubovňa.

4. Súd následne doručil účastníkom toto uznesenie, ďalej poučenia o ich procesných právach a povinnostiach, spolu s návrhom na vyjadrenie, vo veci vytýčil pojednávanie, na ktoré sa nedostavila matka mal. detí a kolízny opatrovník, ktorí mali predvolanie riadne a včas vykázané, svoju neúčast žiadnym spôsobom neospravedlnili, a preto súd pojednával v ich neprítomnosti.

5. Na pojednávaní navrhovateľ, ÚPSVaR Stará Ľubovňa, trval na podanom návrhu na uloženie výchovného opatrenia. Uviedol, že mal. A. má ôsmych súrodencov, ktorí boli tak isto vyňatí z osobnej

starostlivosti rodičov pre vážne zanedbávanie osobnej a zdravotnej starostlivosti. Tunajší úrad podal Okresnému súdu správu dňa 17.05.2024 kde sa uvádza, že od podania tohto návrhu sa pomery na strane matky mal. dieťaťa nezmenili. Matka a domnelý otec síce slovne tematizujú, že majú záujem o to, aby sa ich mal. deti vrátili naspäť do ich starostlivosti, ale neurobili nič pre to, aby si upravili svoje pomery pre návrat detí. Mal. dieťa je umiestnené v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, aktuálne je v profesionálnej starostlivosti. Matka mala možnosť zotrvať s dieťaťom na dobrovoľnom pobyte v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, ale túto možnosť nevyužila.

6. Zástupca prokuratúry na pojednávaní uviedol, že má za to, že návrh je v plnom rozsahu dôvodný. Poukázal na skutočnosť, že na strane matky mal. dieťaťa, ako aj domnelého otca mal. dieťaťa nedošlo k úprave pomerov, pokiaľ ide o zabezpečovanie rodinných a sociálnych pomerov a aj súrodenci mal. A. sú umiestnení v CDR v Liptovskom Hrádku, kde napriek uvedeným skutočnostiam nedošlo k úprave rodinných a sociálnych pomerov. Rovnako tak po umiestnení maloletej na základe neodkladného opatrenia súdu do CDR Spišská Belá tiež nedošlo k úprave pomerov na strane matky a domnelého otca. Navrhol preto súdu, aby vyhovel podanému návrhu v plnom rozsahu.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, zástupcu OP, oboznámil sa s listinnými dôkazmi doloženými do spisu a zistil skutočný stav vecí:

8. Maloletá A. A., nar. XX.XX.XXXX pochádza z družského vzťahu E. A., XX.X.XXXX a domnelého otca F. A., nar. XX.X.XXXX. Z ich družského vzťahu pochádza ešte osem maloletých detí, a to F., B., G., B., H., G., I. a A., ktorí sú od 5.4.2023 na základe uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa o nariadení neodkladného opatrenia, spisová zn. č. 4P/40/2023 - 38 a uznesenia sp.zn.

4P/41/2023 - 26 obe rozhodnutia zo dňa 3.4.2023 vyňatí z osobnej starostlivosti rodičov a umiestnení v zariadení na výkon rozhodnutia súdu v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok z dôvodu zlyhania osobnej a zdravotnej starostlivosti zo strany rodičov. Následne Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č.k. 4P/49/2023 zo dňa 10.7.2023 a rozsudkom č.k. 4P/50/2023 uložil výchovné opatrenie a nariadil maloletým deťom pobyt v CDR Liptovský Hrádok za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u mal. detí. Uložené výchovné opatrenia nesplnili účel a z uvedeného dôvodu boli súrodenci mal. A. rozhodnutím súdu ponechaní v starostlivosti CDR na základe uznesenia o neodkladnom opatrení č.k. 4P/150/2023 -17 zo dňa 5.12.2023 a uznesenia č.k. 4P/10/2024 -20 zo dňa 6.2.2024. Najmladším súrodencom mal. A. (I. a A., u ktorých nie je otec uvedený v rodnom liste) Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom č. k. 4P/157/2023 zo dňa 4.3.2024 uložil opakované výchovné opatrenie pobytovou formou v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Mal. A. A. je toho času na základe uznesenia tunajšieho súdu sp.zn.4P/38/2024 zo dňa 15.4.2024, vykonateľné dňa 15.4.2024 o nariadení neodkladného opatrenia v profesionálnej náhradnej rodine pani H. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XX.

9. Rodičia mal. A. žijú v drevenej chatrči v rómskej osade u otca E. A. spolu s jej bratom J.. Domácnosť má prístup k elektrickej energii, vodu využíva z horského prameňa. Ich domácnosť neprešla závažnou zmenou. Niekedy sú k dispozícii aj drevené schody, niekedy nie sú kvôli nedostatku palivového dreva. Rodičia nemajú dostatočnú kapacitu na to, aby dokázali nejako zmeniť prostredie, kde by sa deti mohli vrátiť. Domnelý otec mal. dieťaťa je zamestnaný v Moldave nad Bodvou, kde pracuje v lese. Matka je nezamestnaná, nepracuje, avšak dopytuje sa na obecnom úrade na rodičovský príspevok a rodinné prídavky. Je evidovaná na tunajšom úrade ako uchádzač o zamestnanie.

10. Rodičia už boli trestne stíhaní a aktuálne ORPZ Stará Ľubovňa vykonáva vyšetrovanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a tiež pre ohrozovanie mravnej výchovy, z týchto skutkov sú podozriví obaja rodičia. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zapojil do spolupráce s rodinou aj akreditovaný subjekt Familiam, o z. Prešov, ktorého cieľom je zabezpečiť prostredníctvom využitia odborných metód úpravu rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine v aktuálnom znení (ďalej len ZoR) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 37 ods. 3 Zák. o rodine, Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti

podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

13. Podľa § 37 ods. 4 Zák. o rodine, na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

- a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,
- b) inú povinnosť.

14. Podľa § 37 ods. 7 Zák. o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

15. Podľa § 37 ods. 8 Zák. o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak

je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že uloženie výchovného opatrenia podľa návrhu navrhovateľa je v najlepšom záujme mal. dieťaťa, preto rozhodol tak, že určil nad výchovou mal. dieťaťa výchovné opatrenie - dočasné odňatie z osobnej starostlivosti matky a nariadenie pobytu v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, na obdobie šiestich mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa. K uloženiu tohto výchovného opatrenia súd pristúpil z dôvodu, sledovania najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, ktoré sa ocitlo v situácii, ktorá ohrozuje jeho život, zdravie a bezpečie, a preto je potrebné maloletú umiestniť do zariadenia tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozsudku. Rodičia sú povinní dôsledne a sústavne zabezpečovať starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin svojich detí. V danom prípade však rodičia nemajú kapacitu na to, aby dokázali zabezpečiť riadnu starostlivosť o svoje novonarodené mal. dieťa. Taktiež rodičia z dlhodobého hľadiska nezvládajú starostlivosť aj o svoje ďalšie mal. detí.

17. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a cit. zákonné ustanovenia súd podanému návrhu vyhovel.

18. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Stará Ľubovňa.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.